

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Nya

Extra Posten.

Måndagen den 10 Januari 1820.

På Nyårs-Aftonen.

Lik en Svan, som stilla sängen stämmer,
 Seglande, på tidens klara sjö,
 När som aningen dess hjerta klämmer
 Sjunger han, och hoppas blott att dö.
 Vid sin graf han suckar sitt farväl,
 Speglar än sin drägt i vattnets bölja,
 Och när de klara vågor honom skölja,
 Han sjunker ner och suckar än farväl.

Så ett år, med timmar och minuter,
 Oss i dag sitt stilla afsked ger,
 Suckande, med glömskan det sig sluter
 Och dör bort, och finnes icke mer.
 Men en sång, likväl der ännu ljuder,
 Från sista dagens helga aftonstund,
 Ett långt farväl det åter jorden bjuder,
 I minnets famn det slumrar än en blund.

O! faren väl, j stilla flydda stunder,
 O! min lefnad j ej hälsen mer,
 Om än några lyckliga secunder
 Jag tillbaka lifvets morgon ser,
 Då skall jag med salig tjusning tänka
 På den dag som flyktigt for förbi,
 Och med minnets blommor der bestänka
 De minnen som ha sakta flytt förbi.

Af sorg och glädje voren j en väfnad,
 Länkad af en Guds Allsmäktig hand,
 J lödden glädje, lugn, och hopp och trefnad,
 J lösten lifvets starka ljufva band.

Fåfångt makan, der sin sorg hon klagar,
Uppå grafvens mossbeväxta håll,
Med tårar, fåfångt tiden hon ledsagar,
Han föds, han går, och ler och blir blott qväll.

O! Nina fåfångt du på stranden gråter,
Din älskling kommer icke till dig mer.
O! han har flytt, och kommer aldrig åter,
J drömmen blott du glad dess skuggbild ser.
O! se, dina tårar hur de stelna,
På ett kallt och obevekligt bröst;
Ack, o! ja, de skola evigt stelna,
Och tiden blott skall skänka tröst.

Lilla barn, hvi gråter du på grafven?
Hvi suckar du så tyst tillbaks din far?
Med tårad blick, tag åter vandringsstafven!
De hafva flytt, de glada sälla dar.
Med längtan du skall skåda blott tillbaka
På den tid som du så lycklig var,
Nu tidens jernhand skall ditt unga hjerta skaka,
Vet att det Tiden är, som obevkelig var.

*Allmänna Observationer öfver
Dramatiken.*

(Efter J. L. Heiberg.)

Det kan ej längre vara tyistigt, att icke hägen för den dramatiska framställningen är menniskan medfödd. I alla de Samhällen, inom hvilka de fria Konsterna, till någon grad, uppblomstrat, hafva Theatraliska spel varit inrättade; till och med Soderhafsvärdens vildar hafva, i vissa utmärktare handlingars härmade framställning, sökt sin fornöjelse, och sjelfva barnen gifva ett Dramatiskt skick åt sina lekar. Men likasom det är utan all tvifvel, att de Theatraliska Spelen deri öfverensstämma, att de bland alla folkslag låta, fast mer eller mindre fullkomliga, igenfinna sig, så är det, å andra sidan, lika visst, att de, i hänseende till deras speciellare villkor, hos olika Nationer antagit olika former, hvil-

ken olikhet uppenbarat sig så mycket beständare, ju trognare folkens ursprungliga karakter bibehållit sitt särskildta skaplyne. I våra dagar, likväl, då alla Stater snarare egnat sitt största och förnämsta bemödande derhän, att med tillhjälp af en liflig handel, de inbördes må utbyta sina productioner, än att en hvar nöjd med sitt och foragande det fremmande, skulle i stillhet för sig utveckla sina inre anlag, skola vi, under betraktande af den ena eller den andra Nationens Dramatiska Litteratur, öfverflödade af Skådespel, hvilka, om ej rent öfversatte, åtminstone ofta äro bildade efter fremmande idéer och utländska former -- finna det svårt, att ur denna massa urskilja, hvad som hvarje folk är eget. Allt mer och mer uppenbarar sig den, för vår tid märkvärdiga åsyftning, att genom ett sammanblandande af olika Folkslags manér och ett gemensamt

meddelande af åsigt, till allmänlighet förena allt hvad fordom bestått såsom enskildt. Dersf har händt att den, i egentlig mening, så kallade Nationella Dramatiken, allt mer och mer försvinner. Detta namn bör man neml. endast tillägga den, ett visst folk egna Dramatiska Litteratur, hvilken genom ett innerligt band sammanhänger med Nationens särskildta anlag, karakter och seder. Visserligen måste detta, nästan hos hvarje Nation, vid början af dess bildning, då dess egenheter annu icke, genom fremmande inverkan, blifvit bortslipade, utmärka de första Dramatiska försöken. Men, i sträng mening taget, kan endast då vara fråga om en National-Dramatik, der oagadt den vundna kännedom om hvad andra Nationer, i denna Art, uträttat, denna National-smak icke dessmindre är rådande. Ty denna måste icke grunda sig på obekantskapen med det fremmande, utan på den allmänna övertygelsen om dettas underlägsenhet och sammanhanga, med folkets inre vasende, hvilket icke böjer sig till blandning med något utländskt. En sådan National-Dramatik hade, bland forntidens folkslag, egentligen Greker och Indier. Men bland det nyare Europas Nationer torde, till följe af vår äfven gifna beskrifning på en National-Dramatik, man endast kunna tillägga Spaniorerna en sådan. Hos de öfriga Folkslagen, hvilka genom en viss egenhet i form och manér utmärka sin Dramatiska Litteratur, hafva några stora Snillen sjelfve brutit sig den bana, på hvilken de af egen kraft ingått, följde af hela folket, som genast antagit den smak dessa snillen grundlagt *). Men i Spanien har

Folket sjelf brutit banan och bestämdt fordrat, hvad för dess smak varit behagligt, och dess Skalder hafva villigt antagit denna smak och sökt tillfredsställa dessa allmänna fordringar. Derigenom har folksinaken blifvit så befäst, att hvarje försök, att införa ett annat, understundom så kalladt bättre manér, alldeles misslyckats och deremot allt, hvad Spaniens yppersta snille frambragt, utslutande gått ut på, väl att annu mera poetiskt förädla, men dock att, i allt det väsendtliga, rätta sig efter denna National-smak. Därföre måste en grundlig kännedom om Spanska Dramatiken vara af högsta vikt, ej blott för den historiska forskaren, -- emedan af ett sådant bestämdt konstmanér, Nationens karakter klarast framlyser -- utan äfven för en hvar nyare Skald, som vill egna sig åt Dramatikens fulländning, i närvarande tidsanda, emedan det universella, hvilket den utslutande eftersträfvat, aldrig kan vinnas, utan en förtrolig bekantskap och innerlig genomträngning af alla enskildta egenheter.

helt och hållet, till trots af den allmänna, sig till den Spanska Intrigrikedomen böjande smaken af P. Corneille, och stadgades af Racine. Den sednare åter fick helt och hållet sitt skaplynn utslutande gifvit af Shakespear.

Anecdote rörande J. J. Rousseau.

J. J. Rousseau hade ganska många vänner och beundrare i Paris. M* var en ibland deras antal. Han älskade och högakrade honom mycket, samt kände så väl hans fattigdom, som hans talanger. -- M* tilböd Philosophen några vackra möblerade rum, ganska bekvämliga, straxt bredvid Tuileriets, och för att ej såra Rousseaus ömtåliga granlagenhet, föreslog han honom detta boningsställe för samma pris som de eländiga rum

*) Rigtigheten af denna anmärkning styrkes genom ett nogare betraktande af den Franska och Engelska Dramatiken, de enda i Europa, hvilka egentligen utmärka sig af en bestämd Nationlig egenhet. Den förra bildades neml.

han nu hyrde. Rousseau begrep den hederliga vännens afsigt, afslög tvart denna proposition, och sade med hetta att han ej ville bli bedragen.

M*, också Philosoph, men som med Philosophien förenade verd och artighet, förtörnades ej öfver afslaget. Han kände mannen och ursäktade honom sina svagheter. Han upphörde ej ändå att gå fyra långa trappor upp, för att umgås och tala vid honom. Han hade hört talas om Les Confessions de J. J. Rousseau; och som han sjelf hade författat en afhandling, under titel af: Caractères du Siècle, skrifven efter Theophrastes och La Bruyeres sätt; så propulerade han för sin vän, att de skulle läsa opp sina arbeten för hvarandra.

Rousseau emottog tillbudet, men med förbehåll att M* skulle hålla till godo en tarflig aftonmåltid hos honom. Denne ville att man souperade hos honom. Nej, sade Rousseau, det skall ske hos mig, annars blir ingen läsning af. Det enda jag tillåter, fortfor han, är att Ni får hemta hit en bouteille af ert vin, ty det jag får här är ganska elakt.

Den höflige M* fogade sig i allt efter Philosophen. Olyckligtvis var han dock alltför höflig och välment. Han skickade efter en korg med 12 bouteiller vin. Denna surprise gjorde Philosophen vid elakt humör. M* märkte förändringen och frågade efter orsaken dertill. Vi dricka intet 12 bouteiller på två man hand, svarade Rousseau. Jag har tagit en bouteille utur er korg och den kan göra tillfyllest till en liten aftonmåltid. Skicka straxt hem de ötrige, eller kommer Ni ej att soupera hos mig.

Hotelsen var ej förskräckande, men låg M* om hjertat. Han sände

korgen med vinbouteillerne hem igen. Rousseau blef nu nöjd, och det var han som läste sitt manuscript först.

Den uppkomne tvisten om vinofhad medfört någon utdrag på tiden. Läsningen blef sedan afbruten af Fru Rousseau, som behöfde bordet för att duka. Man hade kunnat läsa utan bord, men anrättningen var i detsamma färdig. En kyckling och en sallad och dermed allt.

Efter måltidens slut, inföll M*s touz att läsa upp sitt arbete. Han läste ett stycke; det var bra och han applauderades. Han fortfor med läsningen: Rousseau steg upp och gick med stora steg förtretad omkring rummet. Frågad om orsaken till hans synliga vrede, svarade han: Man kommer ej till hederligt folk för att förolämpa dem. — Huru, sade M*, hvaröfver beklagar ni er? — Ni har ingen narr att göra med, svarade Philosophen; det är mitt portrait som ni afmålat med öfverdrifna färgor, med satirisk drag — det är ovärdigt.

Sägta, sade den andre, jag älskar och högaktar er, ni känner mig; det är en hård, missnöjd, elak och bitter meniska, som jag velat afmåla. Sådane finnas ju många? Ja, svarade Rousseau, jag vet att jag är ansedd för sådan af okunniga menniskor, jag beklagar och föraktar dem; men jag kan ej fördraga att en man som ni, att en vän, falsk eller upprigtig, kommer att göra narr af mig.

M* bemödade sig på allt sätt, att öfvertyga honom om annat, men förgäfves. Rousseaus besynnerliga hufvud var upphettadt, och deras conversation slöts med verkelig ovänskap. Följden deraf blef mångfalldiga stickande bref och skrifter å ömse sidor.

N:o 4 utgives nästa Torsdag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS.